

28 Μαρτίου 2014

Ο ζωοποιός Σταυρός (Γέροντος Ιωσήφ του Βατοπαιδινού)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Γέρ. Ιωσήφ Βατοπαιδινός](#) / [Έργα Γέρ. Ιωσήφ](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Γιά μας τους μοναχούς το νόημα του Σταυρού είναι το κέντρο του σκοπού μας,

είναι το καύχημα μας, είναι η ελπίδα μας και η προσδοκία μας. Όταν βλέπουμε την λύσσα του εχθρού, όταν βλέπουμε τις πολύμορφες αδυναμίες της δικής μας φύσεως, όταν βλέπουμε τα πάθη και τις επιθυμίες πού μας πολιορκούν και απειλούν να μας εκμηδενίσουν, τότε ατενίζουμε τον Σταυρό και αντλούμεν όλο το θάρρος να αγωνιστούμε και στο τέλος γινόμεθα νικητές.

Το άξιωσημείωτο είναι πώς να τον άγκαλιάσωμε και πώς να τον σηκώσωμε απρόσκοπτα. Διότι μόνον έτσι, διά της αναβάσεως μας επί του Σταυρού, θα δούμε πίσω από αυτόν τα σύμβολα της αναστάσεως. Μόνον εκείνοι πού αποθνήσκουν, εκείνοι και θα ζήσουν. Όποιος θέλει να βρή την ζωήν του, θα την «όπωλέση»· κι όποιος «τήν απωλέση ένεκεν εμού και του Ευαγγελίου», δηλαδή όποιος σηκώσει τον Σταυρό, εκείνος βέβαια δικαιούται να την αναστήση. Γι' αυτό απόψε με μεγαλύτερη ευλάβεια να άκούσωμε τα ωραία εκείνα ύμνολογικά ποιήματα των Πατέρων μας- να προσκυνήσωμε το σύμβολο εκείνο το όποιο ο διάβολος πρόβαλε σαν κατάρα και ο Κύριος μας το μετέβαλε σε ευλογία για νά καταστρέψη αυτόν καί, δεύτερον, για να δώση σε μας όπλο ακαταμάχητο. Ατενίζοντες τον Σταυρό του Κυρίου μας, αναζητούμε με δίψα συνεχώς να μην παύσωμε να «αίρωμεν» αυτόν, γιατί πίσω από αυτόν είναι το πάν της επιτυχίας μας.

Τιμώντες τον Σταυρό, κατ' ουσία δίδομεν δόξα στον Εσταυρωμένο Κύριο μας, πού ποικιλοτρόπως Τον εύρίσκομε να αναμορφώνη την παραμορφωθείσα εικόνα της διαστροφής την οποία έπαθε η ανθρώπινη φύση με την πτώση. Καί, περιερχόμενος από τόπου εις τόπον, ευεργετών τους ανθρώπους, συνεχώς παρήγγελλε τον τρόπο της θεραπείας και επιστροφής. Το έσχατο της; προσφοράς Του ήταν, αφού θεράπευσε όλες τις μορφές της πανανθρώπινης αρρώστιας και άδυναμίας, να δώση σκληρή μάχη με τις δυνάμεις του σκότους και να καταστέψη αυτόν τούτον τον θάνατον και τήν πηγή πού οδηγεί προς τον θάνατο, τον διάβολο και έτσι να μας χαρίση την υιοθεσία. Και ακριβώς, το μέσο αυτό διά του οποίου κατηργάσθη το θαύμα της ανθρωπινής αναστάσεως και επαναφοράς στην ισορροπία της ύποταγείσης στην φθορά φύσεως είναι ο Τίμιος Σταυρός, του οποίου την ύψωση σήμερα η Εκκλησία μας εορτάζει. Για μας ο Σταυρός δικαίως ονομάζεται από τους Πατέρες «η ζωή ημών». Μέσω του Σταυρού ανακτούμε ο καθένας από μας την προσωπικότητα του. Δεν έχει σημασία σε τί πάθη και αδυναμίες έχει ο κάθε ένας μας αιχμαλωτισθεί. Η επίκληση της δυνάμεως και της χάριτος του Σταυρού, τον ανασύρει ν' ανεύρη την προσωπικότητα του, να δρασκελίση και να ύπερβή όλες εκείνες τις αδυναμίες. Θέλει να ανέβη ο άνθρωπος από το βάραθρο της παρά φύσιν ζωής στην κατά φύσιν, θα πατήση πάλι στη σκάλα αυτή πού λέγεται Σταυρός. Θέλει να ανέβη από εκεί ψηλότερα, στον ουρανό, όπου το πολίτευμα μας υπάρχει; Πάλι αυτή η σκάλα είναι ο Σταυρός.

Τί τώρα είναι ο Σταυρός; Φυσικά σαν πράγμα ο Σταυρός είναι το σύμβολο αυτό το οποίο κατέχομε. Δεν είναι όμως ένα σύμβολο το οποίο μπορεί κανείς να δημιουργήσει. Σημασία έχει η δύναμη η οποία επικάθεται σ' αυτό το σύμβολο. Αύτη η δύναμη είναι εκείνη μέσω της οποίας ο Θεός Λόγος «ήνωσε τα διεστώτα εις έν» και επανέφερεν, όπως είπα, σε ισορροπία την «στασιάσασαν φύσιν, την ύποταγείσαν εις την φθοράν». Κατήργησε τον θάνατο και αυτόν τούτον τον διάβολο και άνοιξε την είσοδο στους ανθρώπους να μπουν από εκεί ακριβώς πού βγήκαν, αλλά και να εισέλθουν «υπεράνω πάσης αρχής και εξουσίας και ονόματος ονομαζόμενου και κυριότητος έκ δεξιών του Θεού και Πατρός», πού είναι οι θείες επαγγελίες τις όποιες μας υπόσχεται. «Θέλω, Πάτερ ίνα όπου ειμί εγώ, ίνα ώσι και αυτοί». Αυτή την υπεραξία αποκτά ο άνθρωπος δι' αυτού του μέσου, του Τιμίου Σταυρού. Όχι όμως αφηρημένα να επικαλούμεθα την επίδραση της χάριτος του Σταυρού, αλλά να προσπαθήσωμε να φορέσωμε τον Σταυρό και να τον πάρωμε επάνω μας. Κοιτάξετε τί είπε ο Κύριος μας- «όσα έχεις πώλησον και δός πτωχοίς, και έξεις θησαυρόν έν ούρανώ και δεύρο ακολουθεί μοι, άρας τον Σταυρό σου».

Ιδού το νόημα του Σταυρού. Ο τρόπος της αποπλανήσεως και των δύο λογικών φύσεων, της αγγελικής και της ανθρωπινής, οι όποιες απεστάτησαν από τον Θεό και δημιούργησαν, τρόπον τινά, την πτώση και την καταστροφή τους, η πλάνη τους ήταν το ότι γύρισαν στην ιδιοτέλεια, η όποια ιδιοτέλεια ολοκληρώνεται διά της επαράτου φιλαυτίας. Η φιλαυτία είναι η αιτία της καταστροφής. Αυτή η αρρωστημένη κατάσταση, εξουδετερώνεται διά της φιλοπονίας με την οποία ερμηνεύεται και ο Σταυρός, τον όποιο προτίμησε ο Κύριος μας χωρίς να του χρειάζεται, αλλά για να δείξη σε μας πρακτικά τον τρόπο της θεραπείας μας. Ο Σταυρός λοιπόν ερμηνεύεται σε μας μόνο με την έννοια της φιλοπονίας. Η δε φιλοπονία ολοκληρώνεται στο να έγκαταλείψωμε κάθε τί δικό μας, να αφιερωθούμε δε και να αφοσιωθούμε στο θείο θέλημα. Και μόνον αυτός ο κόπος, αύτη η αγωνία λέγεται και- είναι Σταυρός. Είδατε τί είπε ο Κύριος μας; Τον καλούσε ο Πιλάτος σε απολογία και δεν μιλούσε. Γιατί δεν αποκρινόταν ο Ιησούς μας; Εάν αποκρινόταν θα σήμαινε ότι ζητούσε δικαίωση και το μόνο πού δε ζητούσε ήταν η δικαίωση. Σε μια άλλη περίπτωση, για να μας ανοίξη την διάνοια να μπούμε μέσα στο νόημα του μυστηρίου, λέει: «Πό:τερ, σώσον με έκ της ώρας ταύτης» και αμέσως προσθέτει· «άλλά διά τούτο ήλθον εις την ώραν ταύτην».

Ο κάθε ένας από μας πρέπει να έχη καταλάβη ότι στην ζωή μας αύτη δεν έχομε κανένα άλλο νόημα, απολύτως; κανένα. Μόνο στο πώς να είμαστε συνεχώς έτοιμοι να αίρωμε τον Σταυρό μας στην περιεκτική του μορφή. Καμμιά αφορμή, καμμιά πρόφαση η οποία περιέχει μέσα αποκάλυψη του θείου θελήματος να μην μας ξεφεύγη. Με όλες τις μορφές της αυτοθυσίας να είμαστε έτοιμοι να

ανταποκριθούμε στο θείο θέλημα. Αυτό είναι το νόημα του προορισμού μας. Δεν ζούμε στον κόσμο αυτό για να μετακινούμε τα στοιχεία από το ένα μέρος στο άλλο, ούτε για να μεταβάλλουμε τις διάφορες ύλες. Με αυτό το νόημα διήνυσαν την ζωή τους οι προγενέστεροι Πατέρες. Εξέχουσα θέση έχει ο Δαβίδ, ο οποίος μέσω των ψαλμών του μας περιγράφει το όλο νόημα της ανθρωπολογίας και της χριστολογίας. Αναφέρει δε σε ένα στίχο του: «Διά τους λόγους των χειλέων Σου, Κύριε, ενώ έφύλαξα οδούς κληράς»· κι αυτά ενώ ήταν βασιλέας και μάλιστα υπό την παλαιά έννοια, όταν οι βασιλείες ήταν αυταρχικές και παντεξούσιες. Αυτόν δεν τον ενδιέφερε τόσο η εξουσία πού είχε. Ομολογούσε ότι στην ζωή του είχε ως πρωταρχικό σκοπό να αίρη συνεχώς τον Σταυρό, το πώς να φυλάξη με λεπτομέρεια το θέλημα του Θεού. Μόνο για να προσεύχεται είχε ορίσει χρόνους απaráβατους για τους οποίους πάλι έκαυχάτο, «έπτάκις της ημέρας ήνεσά Σε» και ήταν βασιλεύς και στρατηγός και κυβερνήτης και δικαστής. Όμως, κανένα από τούτα, ούτε οι πολλές του γυναίκες, ούτε τα πολλά του παιδιά, ούτε τα πολλαπλά του καθήκοντα τον εμπόδιζαν από του να προσεύχεται «έπτάκις της ημέρας» και ο νους του ήταν πάντοτε στραμμένος στον Θεό.

Βλέπετε πώς αγωνίζεται ένας φιλόθεος άνθρωπος για να εκπλήρωση τον προορισμό του; Όποιος νομίζει ότι προσκυνεί και τιμά σωστά τον Σταυρό, αφαιρεί άλλους στόχους πού είναι ξένοι προς το θείο θέλημα. Μπορεί τα χέρια και τα πόδια του να κινούνται για να φέρη σε πέρας το διακόνημά του. Ο νους όμως άσχολήται με τον Θεό. Σαν άνθρωποι πού έχομε σώμα, θα ασχολούμαστε κατ' ανάγκη με τα υλικά. Ο νους όμως να μην αιχμαλωτίζεται από αυτά, αλλά να είναι στραμμένος προς τον Θεό. Συνεχώς πρέπει να προσπα-θή να αγαπήση «Κύριον τον Θεόν αυτού έξ όλης ψυχής, έξ όλης καρδίας, έξ όλης ισχύος, έξ όλης διανοίας» και, έν συνεχεία, «καί τον πλησίον ως εαυτόν». Εάν έτσι είναι σκιαγραφημένος εκείνος ο όποιος αίρει τον Σταυρό, οπωσδήποτε θα δικαιούται και της αναστάσεως καθώς ο Παύλος διηγείται: «Εί γάρ συ-ναποθάνομεν» κρατούντες το Σταυρό, «άρα και συζήσομεν ... εί αρνούμεθα, κακείνος αρνήσεται ημάς». Το δίλημμα εδώ είναι τρομερό. Είτε ομολογία, είτε άρνηση- δεν υπάρχει ενδιάμεσο. Είτε θα κρατούμε τον Σταυρό συνεχώς, «συσταυρούμενοι» μετά του Κυρίου μας, ούτως ώστε και να συναναστηθούμε, αλλιώς είτε θέλομεν είτε όχι θα βρεθούμε στην μερίδα των άρνητών και Εκείνος κατ' ανάγκη θα μας άρνηθή, όπερ μη γένοιτο!.

Έχοντες «τάς όσφύας περιεζωσμένας και τους λύχνους καιομένους» ένα έχομε φρόνημα και νόημα- την συνεχή άρση του Σταυρού, ούτως ώστε οποιαδήποτε ώρα ο Κύριος μας, ο όποιος μας κάλεσε στην επίγνωση Του, στρέψει το βλέμμα Του για να έξετάση πού βρισκόμαστε, να μας βρή οπίσω Του άκολουθώντας και κρατούντος σφικτά στον ώμο μας τον Σταυρό. Πάντοτε να έχομε σαν ένδυμα την φιλοπονία, για να μη μας ξεφύγη καμμιά αφορμή στην φυλακή και τήρηση της

θείας εντολής. Τότε είμαστε αληθινά προσκυνητές του Τιμίου Σταύρου. Τέτοιους προσκυνητές ζητεί ο Θεός.

Στον κόσμο τούτο εμείς ιδιαίτερα, οι μοναχοί, είμαστε «ως πρόβατα έν μέσω λύκων». Έτσι δεν μας ξενίζουν οι πειρασμοί πού είναι οι διάφορες αντιθέσεις οι όποιες προέρχονται από την αμαρτία και την άμαρτωλότητα- μέσω δε των καταλλήλων της οργάνων προσπαθούν να μας εμποδίσουν να προσκυνήσωμε Κύριον τον Θεόν μας. Προσπαθεί η πολύμορφη αμαρτία, η νέα αυτή και παλαιά θεότης, να μας απόσπαση από την λατρεία προς τον Χριστό μας. Εμείς όμως, με αναπεπταμένο το φρόνημα, ανά πάσαν ώραν φωνάζομε, «ύπαγε οπίσω μου σατανά, Κύριον τον Θεό μου προσκυνήσω και Αύτώ μόνω λατρεύσω». Ένα είναι το νόημα της δικής μου ζωής, το να ανακαλύψω και να φυλάξω το θέλημα του Χριστού. Και αν ακόμα κινδυνεύσω προσωπικά, ουδέ αυτής της ζωής μου θα φεισθώ.

Αυτός είναι ο δρόμος των μαρτύρων, των όμολογητών, των οσίων και όλων των δικαίων, «τών απ' αρχής μέχρι και των έσχατων». Αυτής της κληρονομιάς είμαστε συνεχιστές και έχομε για μας πρέσβεις όλα τα πνεύματα των δικαίων και Αγίων πού κοσμούν την θριαμβεύουσα Εκκλησία, τα όποια συνεχώς εύχονται για μας και μας αναμένουν. Κανείς να μην ύστερηθή, κανείς μην μείνη πίσω. Όλοι μπρος για να επιτύχωμε τον σκοπό μας, χάριτι του Σταυρού του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Αμήν.

Γέροντος Ιωσήφ, Αθωνικά μηνύματα, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά, Έκδοσις Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 1999.

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com